Keserü András tragégiája.

(Novella.)

Keserü András vak volt, mind a két szemére. Az életét kettéválasztó örök feketeségen túli napsugaras, víg kedvü fiatalságára már alig-alig emlékezett . . . Arra a dalos, barnaszemü legényre, akit a szanitécek vérbeborult fejjel vittek egy zivataros este a kötözőhelyre . . . Keserü András hamar befejezte a háborut. Egy esős, zivataros este a poszton — csend volt, csak pár tévedt golyó pattogott néha — egyszerre ugy érezte, hogy lobbot vet az agya s tüzes láng csap ki a szemeiből . . . aztán sokáig nem érezett semmit . . . A kórház, a gyógyulás, a könyörületes rokon, az engedély koldulásra mind, mind magától jött, mások intézték . . .

Keserü András keveset cselekedett és még kevesebbet beszélt, amióta megkezdte második életét. A rokon kisfia kézen fogta minden reggel, kivezette a Dunapartra s ott, ahol éles kanyarulattal a hid felé fordulnak a villamosok, leültette a magukkal vitt sámlira a gyalogjáró mellé. Igen jó hely volt ez. Itt mindenki beleütődött és mindig akadtak, akik nem mentek el szivtelenül ölébe tett kalapja mellett . . . Itt töltötte el a napot, itt is ebédelt kevéske kenyeret hagymával, vagy pudvás retekkel . . . itt találta az este, a fiucska, aki hazavezette.

Keserü Andrásnak örök egyhanguságban teltek a napjai. Kezdetben fölötte restelkedett, hogy koldus sorsra jutott s csak az örökös vakság óvta meg a hosszas szégyenkezéstől . . . Eleinte idegesitették a járókelők, idegenkedett a lármás sokaságtól, később megszokta, végül is már alig-alig várta, — amikor a tél hidege, vagy más okok miatt otthon hagyták — hogy kivezessék ismerősei közé.

Mert lassan-lassan ismerősévé vált sok-sok ember, akik naponta egyszer-kétszer elhaladtak a vak koldus előtt. Ismerősévé váltak anélkül, hogy egyetlen szót váltottak volna vele, azaz hogy gondolatban hosszasan beszélgetett mindenkivel . . .

A füleivel, az orrával különböztette meg az embereket. A minden második lépésre keményen koppanó lábról tudta, hogy nagyobb terhet visz, mintha az *egész* emberét vinné . . . a széles, döngő léptekről, hogy csak férfiéi lehetnek, a gyengébb, libbenőbb neszezésről csakis nőket tételezhetett fel. Számos változatát figyelte meg a lépéseknek öregkortól a halkan tipegő babáig. A szaglása talán még élsebb volt. A szivarfüstöt meg tudta különböztetni a cigaretta füsttől, az ezer parfüm illatot mind, mind, külön-külön s ha néha kopottas munkáslányok surrantak mellette el, megérezte, hogy háziszappannal mosakodnak . . . Idővel meg tudta különböztetni *ugyanazokat* az embereket s később már bő eszmecserét folytatott — ugy magában — mindenkivel . . .

Teltek, multak a napok, hetek, hónapok, évek. Minden különösebb esemény nélkül élte napjait addig, mig ez évben is beköszöntött a Tavasz. A Tavasz jött és Keserü Andráshoz is beköszöntött hivatlanul. Amint megállott előtte, hogy gyürött papirost dobjon a kalapjába, édes orgona illat szállott a köntöséből s a vak ember szivében régen eltemetett érzéseket varázsolt életre . . .

Másnap, harmadnap és azután minden reggel megállott előtte — pillanatra — s ő szivta, szivta magába minden pórusával azt a felejthetetlen illatot. Amikor könnyü léptekkel tovasietett, még sokáig révedezett a léptei után. Ugy érezte, hogy körülötte muzsikálva, kacagva kering az Élet és a megtépázott, vak legény arca egyre fakóbbra, sápadtabbra szintelenedett a boldogságtól . . .

Már nem evett többé hagymát, gyakorta féltő gonddal simitott végig a haján és éjjel, amikor mindenki elpihent, elővette a tőle kapott, félretett papirforintokat s görcsösen szoritotta az arcához . . . Az ő illatát érezte rajtuk, azt az omló, finom orgona illatot és magába fult, mámoros szavakkal beszélt hozzájuk, Ő hozzá, mig ébresztőt bugott a vasgyár kürtje a hajnali derengésbe.

Amióta titka volt, amióta titkot őrzött Keserü András, álmodozókká nyultak, szinte átszellemültek a vonásai, szemei helyén pedig a két rémes, fekete üreg egyre nagyobbra nőtt, mélyült . . . Most még kevesebbet beszélt, alig evett valamit s nagy elhatározásokat érlelt magában: Hogy megszólitja, beszél vele. Majd megkéri, tekintse, hogy ő szegény, vak, aki nem árthat a légynek sem . . . hogy legyen olyan jó, könyörüljön, hogy ne, ne, ne adjon semmit többet, csak szóljon pár jó szót hozzá néha, amikor ideje engedi . . . Bizonyára nem tagadja meg ezt tőle, ha szépen kéri . . .

Elképzelte a hangját, — a még sohasem hallott ezüstös csengésüt — a lányt, aki a legszebb, legtisztább a föld valamennyi női között. Aki talán nem is földi halandó, hanem égből szállt angyal, felujult emlékeiben élő, réghallott mesékből kilépett tündér királykisasszony. Igen, angyal, vagy tündér . . .

Egy reggel, amikor már kellőképpen előkészült, reszketve, félve, torkába fel-felcsukló szivvel várta . . . de nem jött és másnap sem és harmadnap sem . . . Negyednapon egyszerre a tulfeszitett várakozásban váratlanul elébe toppant . . . Arcába ömlött az orgona illat s amint szél söpört végig a gyalogjárón, hallotta, érezte, hogy ruhája selyme zizzenve simít végig durva kabátja szélén . . .

A szivéből minden csepp vér az arcába szaladt. Tudta, hogy itt van, elérkezett a várva-várt pillanat, amikor végre cselekednie kell. Meredten, bamban tápászkodott fel . . . A lány ijedt csodálkozással nézte egy pillanatig, hogy a másikban már rekedten, hörögve előtörő szavai, utána nyujtott göbös ujju kezei elől sikoltva rebbenjen félre . . .

A gyalogut mellett csengetés nélkül, teljes árammal villamos csörömpölt végig . . .

Keserü András kótyagosan, előre nyujtott kezekkel indult a lány után . . . Már nem tudta, mit akar, csak ugy ösztönszerüleg érezte, hogy meg kellene fognia karját, a vállait . . .

Amikor a villamos alá került, messze járt a lány . . . A fékezés későn történt s amikorra megtörtént, már mindennek vége volt.

Keserü András éjszakája most már álomtalanra fordult és végtelenre nyulott . . .

Szőke Sándor.

Szittner és Hoffmann
Therapia laboratorium és dobozgyár r.-t.
SZEGED. • **Telefon 5-09.**

KÉSZIT:
Gyógyszerészeti dobozokat, papirárukat, kereskedelmi dobozokat, cukrászati dobozokat, diszmüárukat, reklámcikkeket.

UJ ÉLET a legmagyarabb hetilap!